

1ste F30-nieuwsflits van 2017

Introductie

Ten eerste wil het bestuur, zijnde Bas Hebing (penningmeester), Maarten Profittlich (secretaris), René Klaassen (technisch secretaris) en Peter den Nijs (voorzitter), u allen een

mooi en gezond 2017

toewensen!

Vlnr Bas Hebing, Maarten Profittlich, René Klaassen, Peter den Nijs

Het afgelopen half jaar is er weer veel gebeurd binnen onze branche en door middel van deze nieuwsflits willen we u graag op de hoogte brengen van de laatste stand van zaken en van toekomstige ontwikkelingen.

In deze nieuwsflits komen de volgende onderwerpen aan bod:

- F30-congres 2017 Bunnik
- Jaarvergadering
- Ledenupdate
- Klachtenloket
- NEN8707 bestaande funderingen
- Nieuwe versie F30-richtlijn 'Houten paalfunderingen onder gebouwen'
- F30-cursus
- KCAF-congres
- Website
- Excursie
- Afsluiting

F30-congres 2017 Bunnik

Het is dit jaar de 12de keer dat er door F30 een congres over bestaande funderingen wordt georganiseerd. Deze keer zijn we te gast in 'Fort bij Vechten', Achterdijk 21 te Bunnik. Ook dit jaar is het weer gelukt om een programma te maken waarin technische, actuele, historische rondom het thema bestaande funderingen worden belicht. Aanmelden kan nog steeds via m.profittlich@f3o.nl.

Het programma is als volgt:

13.00 uur **Inloop en ontvangst door F30 bestuur**

13.30 uur **Dagvoorzitter, *Opening*** door voorzitter F30 (Peter den Nijs)

13.35 uur **Maarten Profittlich (secretaris F30) over *Fundering-onderzoeksnieuws***

Er wordt een overzicht gegeven van de ontwikkelingen op het werkveld, waaronder de derde druk van de richtlijn (wat zijn de veranderingen), de stand van zaken over de NEN 8707, welke grote projecten zijn uitgevoerd, kwaliteitshandhaving en bij dit alles de rol van F30. Verder zal een toelichting gegeven worden op de locaties en natuurlijk met aandacht voor de fundering

13.50 uur **Peter Paalvast (Ecoconsult) over *Paalworm in zoutwaterconstructies***.

In zee- en brakwater kan de paalworm een grote bedreiging voor houten constructies vormen. Dit geldt vooral voor oeverbescherming en paalconstructies (remmingswerken, afmeerpalen, funderingen). Deze komen voor in zee maar ook stroomopwaarts in de rivieren. Waar komt de paalworm eigenlijk vandaan en hoe en waarom wordt hout aangetast. Wat is de groeisnelheid, hoe verloopt de infestatie en wat zijn de risico's dat dit alles met zich meebrengt voor houtconstructies. Door de klimaatsverandering verandert de waterafvoer in rivieren en dat kan in bepaalde gevallen een verzilting stroomopwaarts tot gevolg hebben. Met de verzilting kan de paalworm meeliften en worden de risico's op schade aan houten constructies stroomopwaarts vergroot.

14.15 uur **Dick de Jong (KCAF) over *KCAF Programma 2017 e.v.***

Aan de orde komen enkele belangrijke thema's en activiteiten waaraan het KCAF werkt. Ondermeer het landelijk funderingsfonds voor gedupeerden, erkenningsregeling funderingsproblematiek, cursussen en onderzoek.

14.30 uur **Frans Sas ((voorheen werkzaam bij en voor stadsdeel Amsterdam Zuid) over *30 jaar Amsterdamse ervaring met funderingsherstel en -verbetering en de invloed op de omgeving***.

In Amsterdam zijn er allerlei soorten verbeteringen en herstel aan funderingen uitgevoerd. Funderingsproblemen kunnen plaatselijk voorkomen, maar ook structureel binnen een pand of bouweenheid. Het toekomstige zettingsgedrag van de naastliggende panden met een matige kwaliteit fundering hoeft daarbij geen belemmering te zijn (met voorbeelden).

15.00 uur **Pauze**

15.30 uur **Joost Teixeira de Mattos (Strackee) en Wim van Looijengoed (MBS) over *Onderkelderen in binnenstedelijk gebied***.

Indien uit funderingsonderzoek blijkt dat herstel noodzakelijk is, kan gekozen worden om dit te combineren met de toevoeging van een extra bouwlaag in de vorm van een kelder. De waardevermeerdering van panden in gebieden met hoge vierkante meterprijzen maakt dit veelal een interessante afweging voor eigenaren. Het maken van kelders in een omgeving met kwetsbare funderingen vraagt bijzondere aandacht. Gedegen vooronderzoek naar de projectlocatie is bij de kelderbouw cruciaal. In deze presentatie wordt aan de hand van een project toegelicht welke vooronderzoeken hebben plaatsgevonden om tot het kelderontwerp te komen. Ook wordt ingegaan op de gekozen bouwmethodiek.

15.55 uur **Jos Stöver (RCE) over *Archeologische belang van terpen en wierden: de schuivende Kerktoren van Hegebeintum***.

Vanwege funderingsherstel waarbij de toren met behulp van palen op de pleistocene ondergrond is gezet, is bodemonderzoek gedaan door middel van grondboringen. Wat is er van geleerd en wie waren erbij betrokken.

16.20 uur **Ad Verweij (Arcadis) over *Ervaringen met het toetsen van bestaande funderingen op aardbevingsbelasting***.

De laatste jaren wordt er intensief onderzoek gedaan naar de impact van de aardbevingen op bestaande woningen en Arcadis is al sinds 2013 betrokken bij deze gasbevings-problematiek in Groningen. Om de effecten in kaart te brengen is samenwerking tussen verschillende vakdisciplines

vereist. Vanuit onder andere assetmanagement, projectmanagement, constructies en geotechniek wordt dit probleem aangevlogen. In deze lezing komen specifiek de aspecten van het toetsen van bestaande funderingen aan de praktijkrichtlijn NPR 9998 aan bod.”

16.45 uur **Voorzitter (F30), Afsluiting**, Samenvatting van het congres en daarna tijd voor netwerken, onder het genot van een drankje.

Jaarvergadering

Voorafgaande aan het congres zal voor onze 18 leden de jaarlijkse ledenvergadering worden gehouden waarbij naast algemene zaken, zoals activiteiten en financiën, ook de toekomst van onze organisatie aan de hand van een aantal scenario's zal worden besproken. In de loop van dit jaar zullen we via de nieuwsbrief daarover verder berichten.

Ledenupdate

Het aantal leden is in het afgelopen half jaar ongewijzigd gebleven en het aantal participanten is met 2 afgenomen. In totaal staan 18 leden en 33 participanten achter het doel van onze vereniging, namelijk het bevorderen van de professionalisering en kwaliteitsborging van onafhankelijk onderzoek van, en advisering over bestaande funderingen. Het gaat hierbij om onder andere het (verder) ontwikkelen van richtlijnen, organiseren van bijeenkomsten, geven van cursussen en verstrekken van relevante informatie.

Klachtenloket

Op de ledenvergadering begin vorig jaar is, in het kader van de wens tot kwaliteitsborging, besloten om een klachtenloket te gaan realiseren. Het bestuur heeft daarover overleg gestart met beoogd partner in deze: het KCAF. Dit proces is nog niet afgerond en de uitkomst is mede afhankelijk van de toekomstvisie, welke wordt bepaald tijdens de komende jaarvergadering. Wij zullen u in de loop van dit jaar hierover verder te informeren.

NEN8707 'Bestaande funderingen'

Voor het beoordelen van een bestaand bouwwerk is NEN 8700 van toepassing. Omdat hierin weinig specifieke aanwijzingen staan voor de beoordeling van de fundering van bestaande bouwwerken en geotechnische constructies, is een aantal jaren geleden een commissie opgericht met als doel het opstellen van de NEN 8707 'Beoordelen van de constructieve veiligheid van bestaande geotechnische constructies'. Ook F30 is in deze commissie vertegenwoordigd, evenals leden van andere relevante organisaties, zoals gemeenten en ingenieursbureaus. De zogenaamde 'groene versie' wordt naar verwachting begin 2017 verspreid waarbij iedereen de gelegenheid krijgt binnen een periode van een aantal maanden deze versie te voorzien van commentaar. Hierna vindt verwerking plaats en zal de definitieve norm gepubliceerd worden. Wij houden u op de hoogte!

Nieuwe versie F30 richtlijn 'Houten paalfunderingen onder gebouwen'

Houten paalfunderingen onder bestaande, soms historische panden, zijn letterlijk de basis onder veel gebouwen. Het functioneren van een houten paalfundering kan echter door diverse oorzaken worden bedreigd. Dit kunnen oorzaken zijn zoals overbelasting van de palen, aantasting van het hout door droogstand of aantasting onder water. Omdat de staat van de fundering meestal niet aan het pand is af te zien, is het belangrijk dat gedegen onderzoek aan de fundering wordt uitgevoerd.

Om te waarborgen dat dit onderzoek uniform en objectief wordt uitgevoerd is de richtlijn 'Houten paalfunderingen onder gebouwen' geschreven. In deze publicatie zijn de benodigde meet- en inspectiemethoden voor onderzoek en beoordeling beschreven. Deze richtlijn sluit aan bij deze wijze

waarop diensten van bouw- en woningtoezicht funderingen classificeren. Daarnaast is de publicatie van belang voor constructeurs, adviesbureaus, aannemers en woningeigenaren.

In deze 3de herziene editie zijn, onder andere, de volgende punten aangepast:

- Definiëring van representatieve plaatsen waar funderingsinspecties moeten worden uitgevoerd;
- Duidelijkere omschrijving wanneer houtanalyses toegevoegde waarde hebben;
- Aanpassing van de classificatie waardoor deze beter bij de praktijk aansluit;
- Richtlijnen voor motivering van een specifieke classificatie;
- Geldigheidsduur rapportage.

Deze nieuwe editie is in oktober 2016 gepubliceerd en verspreid onder onze leiders. Andere geïnteresseerden kunnen deze via de website van SBRCURnet bestellen en/of downloaden van onze website www.f3o.nl. Sinds het uitkomen van de 3de herziene versie is deze al bijna 200 maal gedownload.

F30 cursus

Afgelopen jaar heeft er geen cursus plaatsgevonden. Op dit moment zijn we aan het onderzoeken of het mogelijk is dit jaar wel een cursus te organiseren, wellicht in samenwerking met een andere partij.. Meer informatie hierover bij: m.profittlich@f3o.nl.

F30 aanwezig op KCAF-congres

Werk in uitvoering', dat was het thema van alweer het vierde nationaal congres van het Kennis Centrum Aanpak Funderingsproblematiek (KCAF) bij de TU Delft. Op 8 december jl. kwamen wederom bijna 200 betrokkenen uit het veld bij elkaar: van ambtenaar tot woningeigenaar en van wetenschapper tot onderzoeks- en herstelbedrijf. Om de laatste ontwikkelingen in de aanpak met elkaar te delen en om zich gezamenlijk te richten op de uitdagingen die er blijven. Het belang van het

werk in uitvoering aan de aanpak, in brede coalities met elkaar, kwam tijdens dit KCAF-congres wederom veelvuldig aan de orde. Ook F30 presenteerde zich met een stand op de informatiemarkt. Een uitgebreid verslag van dit congres is te lezen op de website: www.kcaf.nl.

Onderschrift: voorzitter KCAF presenteert de nieuwe plannen van het KCAF

Website

Onze huidige website is enigszins gedateerd en niet optimaal geschikt voor de nieuwe generatie devices, zoals tablets en smartphones. In 2017 zal deze website een functionele, professionele opknopbeurt krijgen zodat deze toegankelijker en leesbaarder wordt en weer up-to-date is.

Excursie Kleiwegkwartier Rotterdam

De jaarlijkse F30 excursie vond dit jaar plaats op 12 oktober in het Kleiwegkwartier in Rotterdam. Er werd dit jaar aandacht besteed aan de funderingsproblematiek in het Kleiwegkwartier, het in 2015 gestarte proefproject Goedgefundeerd (zie ook <http://goedgefundeerd.nl>) en er werd dieper ingegaan op zowel de sociale aspecten gerelateerd aan funderingsproblematiek alsmede op de kant van het funderingsonderzoek. Circa 35 belangstellenden namen dit jaar deel aan de excursie.

Onderschrift: deelnemers aan de excursie luisteren in de Oranjekerk naar de achtergronden van het kleiwegkwartierproject

In de Oranjekerk aan de Rozenlaan werden presentaties gehouden en vanuit deze locatie werd, onder leiding van de sprekers, eveneens in de wijk gekeken naar voorbeelden van de

funderingsproblematiek. Ruud van Workum (Goedgefundeerd) gaf in zijn presentatie een toelichting met betrekking tot het proefproject Goedgefundeerd waarna Jan Stoker (Gemeente Rotterdam) in zijn presentatie dieper inging op de onderzoekskant van het de problematiek. Martine Coevert (o.a. Funderingsloket Gemeente Rotterdam/ABCF) heeft in haar presentatie, naast de praktijkervaringen van de bewoners met betrekking tot de sociale kant van funderingsproblematiek ook een kijkje gegeven in de uitvoering van funderingsherstel in de praktijk. Peter den Nijs (F3OWareco) gaf een presentatie over grondwaterproblematiek, grondwateronderzoek en de gevolgen voor het trekken van conclusies met betrekking tot het uitvoeren van funderingsonderzoek. Een groot deel van de panden in de wijk zijn gefundeerd op houten palen met een betonnen funderingsbalk. In de praktijk geeft dit specifieke problemen waarvan ook tijdens de wandelingen onder leiding van de sprekers voorbeelden in de wijk getoond zijn. Dit gaf veel reden tot gespreksstof en er werden hierover op locatie dan ook veel vragen aan de sprekers gesteld.

Onderschrift: impressie van de excursie in de wijk.

Ter afsluiting werd genetwerkt door de aanwezigen onder het genot van een hapje en een drankje.

Afsluiting

We nodigen hierbij een ieder uit om de volgende editie van de nieuwsflits en/of de website te verlevendigen met interessant nieuws over uw funderingsprojecten en actuele ontwikkelingen binnen uw organisatie. Voorstellen kunnen worden ingediend bij de secretaris m.profittlich@f3o.nl.